

Зайнуллина Г.Д.

**Русско-башкирский
словарь терминов
животноводства**

(около 900 терминов)

Уфа
2002

Зайнуллина Г.Д. Русско-башкирский словарь терминов животноводства (около 900 терминов). Уфа, 2002.

Серия «Справочная литература». Некоммерческое электронное издание ДИНИЛ «Интеллектуальный полигон», Екатеринбург, 2011.

Для создания настоящего словаря использованы материалы открытого машинного фонда башкирского языка (<http://mfbl.ru/>), поддерживаемого силами учёных Уфимского научного центра Российской Академии Наук и сопровождаемого лингвистами и программистами Башкирского Государственного Университета.

Словарь выполнен в виде сортированного потока терминов. Заголовочные термины обозначены символом – •; переводы терминов на башкирский язык – ►; пояснения к терминам – ➤.

Адрес для замечаний и предложений: intellpol@ya.ru .

Для студентов, обучающихся в учебных заведениях Республики Башкортостан, для преподавателей и студентов языковедческих направлений учебно-преподавательской деятельности, для всех, кто хочет знать и изучать башкирский язык.

- абомазотомия

- ▶ абомазотомия ➡ көйшәүсе малдарзың тазғарынын асыу

- абортин

- ▶ абортин ➡ малдың бруцеллоз менән ауырыу-ауырмауын билдәләү өсөн кулланылған матдә

- авитаминоз

- ▶ авитаминоз ➡ витамин етешмәүзән малдарза барлыкка килгән ауырыу

- авителлиноз

- ▶ авителлиноз ➡ көйшәүсе малдарза селәүсен ауырыуы

- автовакцина

- ▶ автовакцина ➡ ауырыу малдарзың микробтарынан яһалған препарат

- автопоение

- ▶ автоһуғарғыс

- автопоилка

- ▶ автоһуғарғыс, автоэсергес

- ◆ автопоилка бесклапанная ▶ клапанһыз автоэсергес

- ◆ автопоилка незамерзающая ▶ туңмай торған автоэсергес

- ◆ автопоилка с подогревом ▶ йылыткыслы автоэсергес

- агалактия

- ▶ агалактия ➡ һөт биззәренең короуы

- агрегат

- ▶ агрегат ➡ комплекслы эшләүсе машиналар төркөмө

- ◆ агрегат кормоприготовительный ▶ мал азығы эшкәртеу агрегаты

- ◆ агрегат доильный ▶ һауу агрегаты

- ◆ агрегат стригальный ▶ йөн кыркыу агрегаты

- акарроз

- ▶ акарроз ➡ хайуандарза қорсаңғы талпандары барлыкка килтергән тире ауырыуы

- акушерство

- ▶ акушерлык

- ◆ ветеринарное акушерство ▶ ветеринария акушерлығы

- аллюр
- ▶ аллюр ➡ аттың йөреш алымы: атлау, юртыу, юрғалау, сабыу

- альчики
- ▶ ашыктар, бәкәлсәй

- амбулатория
- ▶ амбулатория
- ◆ ветеринарная амбулатория ▶ ветеринария амбулаторияһы

- анаплазмозы
- ▶ анаплазмоздар ➡ көйшәүсә хайуандарға була торған селәүсен ауырыуы

- анатомия
- ▶ анатомия ➡ организмдың тышкы формаһын, төзөлөшөн һәм функцияларын өйрәнәүсә фән
- ◆ анатомия животных ▶ хайуандар анатомияһы

- ангина
- ▶ ангина ➡ малдарҙың тамак ауырыуы

- анкилоз
- ▶ анкилоз ➡ малдарға була торған быуын сире

- аргамак
- ▶ арғымак ➡ яҡшы токомло йүгерек ат

- арканить
- ▶ боғаллау ➡ боғал һалып тотоу

- аскаридоз
- ▶ аскаридоз ➡ сускаларға була торған селәүсен ауырыуы

- асколизация кожсырья
- ▶ тирене тикшерәү

- ауески болезнь
- ▶ ауески ауырыуы ➡ малдарҙың вируслы каты ауырыуы

- бабезиоз
 - ▶ бабезиоз ⇐ бабезиоз, бабезиеллез малдарға була торған селәүсен ауырыуы

- бабка
 - ▶ бәкәлсәй ⇐ малдың бәкәл быуынындағы тупар һөйөк; ашык

- база
 - ▶ база
 - ◆ база кормовая ▶ мал азығы базаһы

- бактерии
 - ▶ бактерий
 - ◆ бактерии молочно-кислые ▶ һөт әсетеүсе бактериялар

- баланс
 - ▶ баланс
 - ◆ баланс кормовой ▶ мал азығы балансы

- балбаз
 - ▶ балбаз ⇐ һарык токомо

- баран 1
 - ▶ һарык тәкәһе

- баран 2
 - ▶ кырағай һарык

- баранина
 - ▶ һарык ите

- башкуняк {этно.}
 - ▶ башкүнәк ⇐ йылкының баш тиреһенән яһалған һауыт

- башня
 - ▶ башня
 - ◆ башня сенажная ▶ сенаж башняһы
 - ◆ башня силосная ▶ силос башняһы

- бега
 - ▶ бәйге, ат сабыштырыу

- беговая дорога
- ▶ бәйге юлы
- ◆ беговая лошадь ▶ бәйге аты; сапкын

- безноитиоз {вет.}
- ▶ безноитиоз ⇐ һыйыр малдары ауырыуы

- безоары {вет.}
- ▶ безоарзар ⇐ малдарзың ашказанындағы үзләштерелмәгән азыктан барлыкка килгән шеш

- белая проточина
- ▶ кашка ⇐ маңлай уртаһындағы ак тап

- беситься {вет.}
- ▶ котороу

- бесплодие
- ▶ түлһезлек

- бесплодный
- ▶ түлһез

- бешенство ⇐ бешенство ложное то же, что ауески болезнь
- ▶ которок ⇐ каты йоғошло ауырыу

- бидон
- ▶ бидон
- ◆ бидон молочный ▶ һет бидоны

- бить копытами
- ▶ сапсыу

- битюг
- ▶ битюг ⇐ йөк аты токомо

- бледно-игрневый
- ▶ ак саптар
- ◆ бледно-игрневый конь ▶ ак саптар ат

- бледно-пегий
 - ▶ ак ала
 - ◆ бледно-пегий жеребец ▶ ак ала айғыр

- бледно-рыжий
 - ▶ кыуал ерэн
 - ◆ бледно-рыжий конь ▶ кыуал ерэн ат

- блеять ➡ об овце, козе
 - ▶ бакырыу

- близард
 - ▶ близард ➡ мал азығы эшкөртеу машинаһы

- блудливая
 - ▶ тиләскәү
 - ◆ блудливая корова ▶ тиләскәү һыйыр

- бобы конские {бот.}
 - ▶ ат борсағы

- бодать
 - ▶ һезәү

- бодливая
 - ▶ һезәшәк
 - ◆ бодливая корова ▶ һезәшәк һыйыр

- боевой конь
 - ▶ тол ат

- бой скота
 - ▶ мал (һуғым) һуйыу

- бойня
 - ▶ мал һуйыу урыны
 - ◆ бойня санитарная ▶ ауырыу малдарзы һуйыу урыны

- болезнь
 - ▶ ауырыу

◆ аденовирусные болезни ▶ аденовирус ауырыулары ➤ {вет.} малдарға йоғошло ауырыулар

◆ болезни животных ▶ мал ауырыулары

◆ болезни бактериальные ▶ бактерия ауырыулары

◆ болезни заразные ▶ йоғошло мал ауырыулары

◆ болезни незаразные ▶ йоғошһоз мал ауырыулары

◆ болезни повальные ▶ үләт ауырыулары

◆ болезни трансмиссивные ▶ трансмиссив ауырыулар ➤ кан аша таралған сирзәр

◆ болезнь беломышечная {вет.} ▶ ак сыскан ауырыуы ➤ йәш малдарға була торған ауырыу

◆ болезнь инфекционная {вет.} ▶ йоғошло ауырыу

◆ болезнь клеверная {вет.} ▶ тукранбаш ауырыуы ➤ аттарзың тукранбашты күп ашап ағыуланыуы

◆ болезнь ковыльная {вет.} ▶ кылған ауырыуы ➤ малдарзың кылған кылсығынан зарарланыуы

◆ болезни копыт (от сырости) {вет.} ▶ 1. упый 2. изелмә

◆ болезнь лучевая ▶ нур ауырыуы ➤ малдарға ионизациялау нурланышы артык булуыдан барлықка килгән сир

◆ болезни эндемические ▶ эндемик ауырыулар

• болтушка

▶ апара, ашлы һыу

• бонитёр

▶ бонитёр ➤ малдарзы билдәле төркөмдәргә айырыуы белгес

• бонитировка

▶ бонитировка ➤ сифат яғынан баһалау

• боров

▶ бестерелгән суска

• ботулизм

▶ ботулизм ➤ малдарзың насар азык ашауыдан ағыуланып сирләүе

• брабансон

▶ брабансон ➤ ат токомо

• брыкаться

▶ тибешәу

- брыкливый {прост.}
 - ▶ тибешкәк
 - ◆ брыкливый конь ▶ тибешкәк ат

- брюква {бот.}
 - ▶ һыйыр шалканы, аңра шалкан, гәрәнкә

- брюшная водянка
 - ▶ таш корһак

- бубенцы
 - ▶ шөңгөр ➡ малдарзың муйынына таға торған бөләкәй кыңғырау

- булано-саврасый
 - ▶ кола-ерән
 - ◆ булано-саврасый жеребёнок ▶ кола-ерән тай

- буланный
 - ▶ кола ➡ үзе һары, койрок ялы кара – ат төсөнә карата
 - ◆ буланный жеребец ▶ кола айғыр

- буренка
 - ▶ куңыр һыйыр

- бурка
 - ▶ көрән ат

- бурый
 - ▶ көрән, куңыр ➡ кызғылт-кара
 - ◆ бурый конь ▶ көрән ат
 - ◆ бурая корова ▶ куңыр һыйыр

- бык
 - ▶ үгез ➡ дәйөм исем
 - ◆ бык безрогий ▶ тукал үгез
 - ◆ бык кастрированный ▶ бестерелгән (көйзөргән) үгез
 - ◆ бык медлительный ▶ ығыш үгез
 - ◆ бык некастрированный ▶ бестерелмәгән (көйзөрөлмәгән) үгез, кыуғыр
 - ◆ бык перезимовавший ▶ кышлау үгез
 - ◆ бык породистый ▶ нәсел (током) үгезе

- ◆ бык трёхлетний ▶ конан үгез
- ◆ бык, устающий очень быстро ▶ сығым үгез
- ◆ бык четырёхлетний ▶ дүнән үгез

- бычатина
 - ▶ үгез ите

- бычок
 - ▶ үгез бызау
 - ◆ бычок годовалый ▶ үгез башмак
 - ◆ жеребёнок двухгодовалый ▶ тана үгез
 - ◆ бычок молодой ▶ торпак (үгез башмак)

- вагина {вет.}
 - ▶ вагина ➡ иркәк малдарзан сперма ала торған прибор
 - ◆ вагина искусственная ▶ яһалма вагина

- вагинит
 - ▶ вагинит ➡ инә малдарзың енес ағзаһы сире

- вайда {бот.}
 - ▶ тәкә һакалы

- вакцина {вет.}
 - ▶ вакцина ➡ йоғошло ауырыуларға каршы препарат

- вакцинация
 - ▶ вакцинация ➡ йоғошло ауырыуларға каршы иммунитет булдырыу өсөн эшләнә

- вакциноterapia
 - ▶ вакциноterapia ➡ вакцина менән дауалау

- валек
 - ▶ мисәү ағасы, тейәк

- валух
 - ▶ беселгән һарык тәкәһе

- ведро
 - ▶ күнәк

◆ ведро доильное ▶ һөт күнәге

• вейник наземный {бот.}

▶ колонҗойрок

• венчик {анат.}

▶ тояк тажы, тояк йөйө, тояк төбө

• вертячка {вет.}

▶ әйләнсек ауырыуы ➡ һарык һәм кәзәләргә була

• вес

▶ ауырлык

◆ вес живой ▶ малдың тере ауырлығы

◆ вес сдаточный ▶ тапшырыу ауырлығы

◆ вес среднесдаточный ▶ уртаса тапшырыу ауырлығы

◆ вес убойный ▶ һуғым (түшкә) ауырлығы

• ветеринар

▶ ветеринар

• взбивать

▶ бешеү

◆ взбивать кумыс ▶ кымыз бешеү

• взвешивание

▶ үлсәү

◆ взвешивание скота ▶ малды үлсәү

• вздутие живота

▶ кәшен ➡ һыйыр малының эсе ташып, көйөш алмаған ауырыуы

• вирулентность

▶ вирулентлык, ағыулаусанлык ➡ микроорганизмдарзың ауырыу тыузырыу

кимәле

• висок {анат.}

▶ сикә

• водопой

▶ һыулау ➡ һыу буйының көтөү төшөп ята торған урыны

- вожжи

- ▶ дилбегә

- вол

- ▶ бестерелгән үгез, эш үгезе

- волдырь {вет.}

- ▶ шеш ➡ аттарза була торған эренле шеш

- ◆ волдырь грудной ▶ күкрәк шеше

- волос

- ▶ кыл, төк, шырт

- ◆ волос конский ▶ ат кылы

- волоски

- ▶ төктәр, төксәләр

- вольтижировка {спорт.}

- ▶ вольтижировка ➡ юртып барған атта гимнастик күнегеүзәр яһау

- вороно-чалый

- ▶ кара бурыл

- ◆ вороно-чалый жеребец ▶ кара бурыл айғыр

- вороной

- ▶ кара

- ◆ вороная кобыла ▶ кара бейә

- воспроизведение

- ▶ үрсәү, үрсәтәү ➡ нәсәлдә тулыландырыу, токомдо, үрсәмдә арттырыу

- ◆ воспроизведение бесполовое ▶ енесез үрсәү

- ◆ воспроизведение половое ▶ енесле үрсәү

- воспроизводство

- ▶ яңыртыу ➡ көтөүзе тулыландырыу

- ◆ воспроизводство стада ▶ көтөүзе яңыртыу

- восца {вет.}

- ▶ өйкәтмә ➡ йылкы малының, һыйырзың койрок төбәндә була торған

кысытма

- время отела
- ▶ бызаулау мәле

- вульва {анат.}
- ▶ вульва ➡ инә малдың енси ағзаһы

- вульвит {вет.}
- ▶ вульвит ➡ инә малдарзың енси ағзаларының ялтынһыныуы

- вывих {вет.}
- ▶ тайыу, каймығыу, быуын сығыу

- выгон 1
- ▶ мал утлауы

- выгон 2
- ▶ үреш ➡ малдың якын-тирәлә көтөүһез йөрөп ашаған урыны

- выгородка ➡ для мелкого скота
- ▶ көпкә

- выгул
- ▶ ялан азбар

- выгульное содержание животных
- ▶ малдарзы ялан азбарҙа асрау

- выдаивать молоко до конца
- ▶ эйзереу
- ◆ выдаивать при помощи тулупа ▶ толоп менән эйзереу
- ◆ выдаивать, подставляя телёнка к корове ▶ бызау кушып эйзереу

- выдаиваться до конца
- ▶ эйеу ➡ елен төбөндәге һөттө биреу

- выездка
- ▶ ат өйрәтеу

- выжеребка
- ▶ колонлау

- выкидыш
 - ▶ һалыу ➡ вақытынан алда үле килеш тыузырыу
 - ◆ выкидыш у коровы ▶ бызау һалыу
 - ◆ выкидыш у кобылы ▶ колон һалыу
 - ◆ выкидыш у овец, коз ▶ бәрәс һалыу
 - ◆ выкидыш повальный ▶ колон (бызау, бәрәс) һалыу үләте ➡ сир

- вымя {анат.}
 - ▶ елен
 - ◆ вымя жировое ▶ һимез елен ➡ зур булһа ла, һөттө аз биреүсе

- выпадение матки
 - ▶ аналыктың төшөүе ➡ һыйыр бызаулағанда була

- выпаивание
 - ▶ эсереү ➡ бызаузы, бәрәсте

- выпаривание
 - ▶ бешекләү ➡ мал азығын

- выпас
 - ▶ көтөүлек

- выращивать
 - ▶ үрсетеү

- выродиться
 - ▶ током насарланыу

- выхолостить
 - ▶ бестереү, һылыулау

- газокамера
 - ▶ газ камераһы ➡ малдарзы торсаңғынан газ менән дауалау бинаһы

- галоп
 - ▶ һикертеп сабыу

- ганаши {анат.}
 - ▶ кизәгәй ➡ йылкының аҫкы яңак һөйәге

- гарцевать
- ▶ ат уйнатыу

- гастроэнтероколит {вет.}
- ▶ гастроэнтероколит ➡ малдарза була торған ашказан-эсәк ауырыуы

- гвоздь подковный
- ▶ даға сөйө

- гематоген
- ▶ гематоген ➡ һыйыр малының канынан әзерләннгән дарыу

- гемонхоз {вет.}
- ▶ гемонхоз ➡ вак малдарза була торған селәүсен ауырыуы

- гемотерапия {вет.}
- ▶ гемотерапия ➡ малдарзы кан ебәреп дауалау

- ген
- ▶ ген ➡ организмдың нәсел сифатын йөрөтөүсе иң ябай биологик берәмек

- гибрид
- ▶ гибрид ➡ төрлө токомдағы малдарзы кушыузан килеп сыккан төр

- гигиена животных
- ▶ мал-тыуар гигиенаһы

- гипотрофия
- ▶ гипотрофия ➡ тейешенсә ашатмау сәбәпле йәш малдарзың үсеше тоткарланыуы

- гиппология
- ▶ гиппология ➡ йылкысылык тураһындағы фән

- глисты {вет.}
- ▶ селәүсендәр ➡ малдарзың эске ағзаһында йәшәй торған паразит корттар

- гнедо-пегий
- ▶ туры ала
- ◆ гнедо-пегий жеребёнок ▶ туры ала колон

- гнедо-чалый
- ▶ бурыл туры
- ◆ гнедо-чалая кобыла ▶ бурыл туры бейә

- гнедой
- ▶ туры ➡ караһыу кызыл, ял-койроғо кара
- ◆ гнедой жеребец ▶ туры айғыр
- ◆ гнедой конь ▶ турысай

- гнойная опухоль
- ▶ ыйык ➡ аттың мундаһын, түшен камыт, ыңғырсак, әйәр һуккандан бозолоп азған эренле шеш

- говядина
- ▶ һыйыр ите

- голень {анат.}
- ▶ сирак ➡ енсек, ашкак

- горло {анат.}
- ▶ боғаз

- горох кормовой {бот.}
- ▶ мал борсағы

- гортань {анат.}
- ▶ тамак

- гребень шеи {анат.}
- ▶ муйын һырты

- гребница
- ▶ ат кырғысы

- грибок {вет.}
- ▶ бысылғы ➡ еүештән мал тояғының сейләнеүе

- грива
- ▶ ял

- гросс
- ▶ гросс ➡ быуазлыктың һуңғы айҙарындағы хайуандар

- грудная клетка {анат.}
- ▶ күкрәк ситлеге

- грудь {анат.}
- ▶ күкрәк, түш

- гужи
- ▶ колакбау ➡ камыттың тәртә менән дуға башына эләктәрә торған ике як бауы

- гурт
- ▶ кәтәү, мал кәтәүе
- ◆ гурт дойный ▶ һауын һыйырҙар кәтәүе

- гуртовщик, гуртоправ
- ▶ кыуғынсы

- двойной пупок {вет.}
- ▶ кушкендек ➡ колондарҙа була торған кеңдек ауырыуы

- двор конный
- ▶ ат азбары
- ◆ двор кормовой ▶ мал азығы ихатаһы
- ◆ двор скотный ▶ мал азбары (кураһы); кәртә-кура

- дегенерация
- ▶ дегенерация ➡ малдар токомонаң быуындан-быуынға насарлана барыуы

- деградация
- ▶ током бозолоу

- дерби спорт
- ▶ дерби; кесе бәйге ➡ йәш аттар сабышы – бәйгене башлағанда була

- дермотит {вет.}
- ▶ кара тырнак ➡ малдарҙа тояк ауырыуы

- дерть
 - ▶ вакланған мал азығы ➡ иген

- джигитовка {спорт.}
 - ▶ егетлек ➡ атта сапкан килеш төрлө хәрәкәттәр яһау

- диагностика ветеринарная
 - ▶ ветеринария диагностикаһы

- дичать
 - ▶ асауланыу (асауға әйләнеү)

- доение
 - ▶ һауыу
 - ◆ доение кулаком ▶ ушлап һауыу
 - ◆ доение машинное ▶ машина менән һауыу
 - ◆ доение механическое ▶ кул менән һауыу

- доильный аппарат
 - ▶ һауғыс

- доить, доиться
 - ▶ һауыу, һаузырыу

- дойка
 - ▶ һауын ➡ һауып алған һөт

- дойница
 - ▶ һөт (һауын) күнәге

- дом животноводов
 - ▶ малсылар йорто

- дорожная сумка всадника {этно.}
 - ▶ сәрмә ➡ тиренән, күндән тегелгән юл токсайы

- дояр
 - ▶ һауынсы ир

- доярка
 - ▶ һауынсы катын-кыз

- дремать
- ▶ юшау ➡ атка карата

- дрожжевание кормов
- ▶ мал азығын сүпрөләү

- дуга
- ▶ дуға

- дужки седелки
- ▶ ыңғырсак сыңғаһы

- дыбиться
- ▶ үрә тороу, үрәпсеү ➡ атка карата

- дюмбай {этно.}
- ▶ дөмбәй ➡ йылкының бот тиреһенән тегелгән кымыз һауыты

- единица кормовая
- ▶ мал азығы берәмеге

- ёкать (при беге)
- ▶ ыңкылдау

- жабка {вет.}
- ▶ тояк шеше ➡ йылкы малында була

- жвачка
- ▶ көйөш, көйшәм ➡ айыры тояк малдың-сусканан башка-карындан кире сығарып көйшәгән азығы

- жвачные {зоол.}
- ▶ көйшәүселәр

- жвачные животные
- ▶ көйөшлө мал

- жевать
- ▶ көйшәү

- железо подковное

- ▶ даға тимере

- жеребец

- ▶ конан (ике-өс йәшлек), дүнән (өс-дүрт йәшлек), айғыр (дүрт йәштән үткән), өйөр айғыры, һәүерек, асау айғыр

- ◆ жеребец-вожак ▶ өйөр айғыры

- ◆ жеребец горячий ▶ ажар айғыр

- ◆ жеребец заводской ▶ током айғыры

- ◆ жеребец крапчатый ▶ баҫма сыбар айғыр

- ◆ жеребец дикий, необузданный ▶ сарға айғыр

- ◆ жеребец десяти-пятнадцати лет ▶ һазаған айғыр

- ◆ жеребец с длинными ушами ▶ камыш колак айғыр

- ◆ жеребец с белой долиной на лбу ▶ кашка айғыр

- ◆ жеребец с ястребиной грудью ▶ карсыға түш айғыр

- жеребёнок

- ▶ колон; ябаға

- ◆ жеребёнок до трёх месяцев ▶ колонсак

- ◆ жеребёнок годовалый ▶ тайлак

- ◆ жеребёнок двухгодовалый ▶ тай

- ◆ жеребёнок, сосущий до двух лет ▶ арза

- ◆ жеребёнок, сосущий чужую матку ▶ тил колон

- ◆ жеребёнок чалый ▶ бурыл колон

- ◆ жеребёнок-первенец ▶ кыулык

- ◆ жеребёнок-самец ▶ иркәк колон; айғыр колон

- ◆ жеребёнок-самка ▶ бейә колон

- ◆ жеребёнок-самка до двух лет ▶ тайса

- ◆ жеребёнок-стригунок ▶ кыркмыш тай

- жеребиться

- ▶ колонлау

- жеребость

- ▶ быуазлык ➡ бейә, ишәк, дөйәләргә карата

- жеребятина

- ▶ колон (тай) ите

- жерёбая

- ▶ быуаз ➡ бейәгә, ишәккә, дөйәгә карата

- ◆ жерёбая кобыла ▶ быуаз бейә
- животновод
 - ▶ малсы, мал караусы
- животноводство
 - ▶ малсылык
 - ◆ животноводство отгонное ▶ кыуғын малсылык
 - ◆ животноводство отгонно-пастбищное ▶ кыуғын-көтөү малсылығы
 - ◆ животноводство пастбищное ▶ көтөү малсылығы
- животные
 - ▶ хайуандар, малдар
 - ◆ животные домашние ▶ йорт хайуандары
 - ◆ животные жертвенные ▶ корбан малы
 - ◆ животные племенные ▶ токомло мал
- жиреть
 - ▶ көрәйеү
- жирность
 - ▶ куйылык, майлылык ⇨ һөткә карата; көрлөлөк, һимезлек ⇨ малға карата
- жиропот
 - ▶ майлы тир ⇨ һарыкка карата
- жокей {спорт.}
 - ▶ жокей ⇨ ат сабышында катнашыусы
- забег стайерский {спорт.}
 - ▶ озам йүгеректәр сабышы
- забить
 - ▶ боғазлау, салыу, һуйыу
- забой
 - һуйыу ⇨ малды, кош-кортто
- заболевания
 - ▶ ауырыузар
 - ◆ заболевания инфекционные ▶ йоғошло ауырыузар

- заваливаться
- ▶ өйәзәу ⇨ атка карата

- завод
- ▶ завод
- ◆ завод ветеринарно-санитарный ▶ ветеринария-санитария заводы
- ◆ завод конный ▶ йылкы заводы ⇨ токомло аттар үрсетеу менән шөғөлләнә

- заворот кишок {вет.}
- ▶ эсәк тығылыу (сейәлеу)

- завязка ⇨ скрепляющая верхние концы клешней хомута
- ▶ елкәлек

- загон
- ▶ ялан кәртә, загун ⇨ көтөүлектә кәртәләп алған бер өләшә

- заготовка кормов
- ▶ мал азығы әзерләу

- заеда {вет.}
- ▶ сәйнәу, сәйнәлеу ⇨ аттың теле, урты, яңак арты сәйнәлеу – тештең тәртипһез үсеуе сәбәпле

- заездка
- ▶ ат өйрәтеу

- закваска кумыса
- ▶ кымыз туры

- заквашивать кумыс
- ▶ кымыз турлау

- закладка пастбищ
- ▶ көтөүлектәр әзерләу

- запал {вет.}
- ▶ яныу ⇨ шөп, кызыу сабып, нык тирләп капыл һыу әсеүзән зыянланыу – йылкы малына карата

- запаривание кормов
 - ▶ мал азығы быктырыу

- запарник
 - ▶ быктырғыс

- запарщик
 - ▶ быктырыусы

- заповедник
 - ▶ курсыулык

- запрягать
 - ▶ егеу
 - ◆ запрягать в корень ▶ төпкә егеу
 - ◆ запрягать в пристяжку ▶ мисәүләп егеу
 - ◆ запрягать цугом ▶ сыбаталап (аллы-артлы куйып) егеу

- запряжка 1
 - ▶ егеүле ат

- запряжка 2
 - ▶ камыт-дуға; сбруй

- запуск
 - ▶ һыуалыу

- заразиться
 - ▶ йоктороу, йоғоу

- заразиться бешенством {вет.}
 - ▶ которок йоғоу

- зацеп копыта {анат.}
 - ▶ тояк тырнағы

- зимовка
 - ▶ кышлау, кышлатыу

- зимовка скота
 - ▶ малдарзы кышлатыу

- золотуха {вет.}

- ▶ тилсә

- зоология

- ▶ зоология ➡ хайуандар донъяһын өйрәнеүсе фән

- зоотехник

- ▶ зоотехник ➡ малсылык белгесе

- зоотехника

- ▶ зоотехника ➡ малдарҙы үрсетеү, дәрәҫ асрау һәм дәрәҫ файҙаланыу тураһындағы фән

- зоотехнический

- ▶ зоотехник

- игрневый

- ▶ саптар ➡ ерән, ял-койроғо сал

- ◆ конь игрневой масти ▶ саптар ат

- идти иноходью

- ▶ юрғалау

- извитость

- ▶ бөзрәлек ➡ һарык йөнөнөң сифат күрһәткесе

- измельчитель кормов

- ▶ мал азығын ваклағыс

- измерение животных

- ▶ малдарҙы үлсәү

- изолятор

- ▶ изолятор ➡ ауырыу малдарҙы айырып куйыу урыны

- иммунопрофилактика

- ▶ иммунопрофилактика ➡ йоғошло ауырыуларҙы иҫкәртеү

- импотенция

- ▶ түлһезлек ➡ иркәк малдарҙың нәсел калдырыуға һәләтһезлеге

- иноходец
 - ▶ юрға юрғалай торған йөрөшлө
 - ◆ иноходец белый ▶ күк юрға
 - ◆ иноходец вороной ▶ кара юрға

- интерьер
 - ▶ интерьер ➡ малдарзың эске төзөлөшө

- инфантилизм
 - ▶ инфантилык ➡ мал организмының үсешеп етмәүе

- инфекционная анемия лошадей {вет.}
 - ▶ йылкыларзың йоғошло анемияһы

- искусственное оплодотворение
 - ▶ яһалма аталандырыу

- кабан, дикая свинья
 - ▶ кабан (суска); ата суска

- кавалерийский корпус {воен.}
 - ▶ атлы корпус

- календарь беременности
 - ▶ быуазлык календары

- камбар
 - ▶ камбар ➡ каракүл һарык төрө һәм тиреһе

- караковый
 - ▶ бүртә, кара туры ➡ ак менән туры катнаш
 - ◆ караковая кобыла ▶ бүртә бейә

- каракулеводство
 - ▶ каракүлселек ➡ каракүл һарыктары үрсетеү эше

- каракуль
 - ▶ каракүл ➡ кыска ғына бөзрә йөнлө, затлы һарык токомо

- каракульча
 - ▶ каракүлсә ➡ 120-140 көнлөк етлекмәй тыуған каракүл бәрәсенәң тиреһе

- карантин
 - ▶ карантин
 - ◆ карантин ветеринарный ▶ ветеринария карантины

- карий
 - ▶ кара туры
 - ◆ карий жеребец ▶ кара туры айғыр

- кастрировать
 - ▶ бестереү, һылыулау, көйзәрәү

- каурый
 - ▶ коба туры ➡ салт асыт булмаған аҡһыл кара
 - ◆ каурый жеребец ▶ коба туры айғыр

- кашар
 - ▶ һарыт кәртәһе

- клеймение
 - ▶ тамғалау, келәймәләү, келәймә һуғыу
 - ◆ клеймение мяса ▶ иткә келәймә һалыу

- клеймо
 - ▶ инәү, тамға, келәймә

- клешни хомута
 - ▶ тамыт ағасы

- кобыла, кобылица
 - ▶ конажын, тыусыт, кыусыт (ике-өс йәштә), дүнәжен (өс-дүрт йәштә), байтал (колонламаған бейә), (быуаз бейә)
 - ◆ кобыла вороно-пегая ▶ кара ала бейә
 - ◆ кобыла караковая ▶ бүртә бейә
 - ◆ кобыла цвета воска ▶ балауыз һары бейә
 - ◆ кобыла яловая ▶ бизәү бейә
 - ◆ кобыла с длинным туловищем ▶ кыржан бейә
 - ◆ кобыла короткошёрстная ▶ тайыз бейә
 - ◆ кобыла-матка ▶ йылкы орлоғо

- ◆ кобыла дойная ▶ науын бейә
- ◆ кобыла подсосная ▶ имезеүсе бейә

- кобылье вымя {анат.}
- ▶ бейә елене

- кобылье молоко
- ▶ бейә һөтө

- коза
- ▶ кәзә ➤ дөйөм атама
- ◆ коза до второго окота ▶ бәрән кәзә
- ◆ коза двухгодовалая ▶ шешәк кәзә
- ◆ коза яловая ▶ тыу кәзә

- коза домашняя
- ▶ йорт кәзәһе
- ◆ коза пуховая ▶ дебет кәзәһе
- ◆ коза шерстяная ▶ йөк кәзәһе

- козел
- ▶ кәзә тәкәһе

- козел до двух лет
- ▶ бәрән тәкә

- козление
- ▶ бәрәсләү

- козлёнок
- ▶ кәзә бәрәсе
- ◆ козлёнок весенний ▶ язғы бәрәс, язлауыс
- ◆ козлёнок осенний ▶ кәзгә бәрәс, кәзләүес
- ◆ козлёнок летний ▶ бүлтерек, ылак
- ◆ козлёнок позднего окота ▶ әтәмбәй

- козлина
- ▶ кәзә тиреһе, кәзә күне

- козлобородник {бот.}
- ▶ кәзә һакалы

- козлятина

- ▶ кәзә ите

- козоводство

- ▶ кәзә асрауы (асраусылык)

- козочка

- ▶ орғасы кәзә бәрәсе

- козьё молоко

- ▶ кәзә һетө

- колебактериоз {вет.}

- ▶ колебактериоз ➡ йәш малдарза була торған йоғошло ауырыу

- колено {анат.}

- ▶ тубык

- колики 1 {вет.}

- ▶ сыскансык, сәнсеп алыу

- колики 2

- ▶ мөстән ➡ һыйырға карата

- колоть

- ▶ салыу

- колтун {вет.}

- ▶ колтун ➡ йылкы ауырыуы

- комолость

- ▶ тукаллык ➡ һыйыр малдары, һарык-кәзәләрзең тыумыштан мөгөзһез булыуы

- конвейер зелёный

- ▶ йәшел конвейер ➡ малдарзы язған йәйгә тиклем йәшел азык менән тәмин итеу системаһы

- кондиция

- ▶ кондиция ➡ мал продукцияһының тейешле миқдар һәм сифат нормалары

◆ кондиция откормочная ▶ һимертеү кондицияһы

• коневод

▶ йылкысы

• коневодство

▶ йылкысылык

◆ коневодство табунное ▶ өйөр йылкысылығы ➡ аттарзы өйөргә йөрөтөп
афрау

• конедни

▶ ат-көндәр ➡ эштәге аттар һанын эш көндәренә кабатлаузан килеп сыккан
һан

• конезаводство

▶ йылкыларзы заводтарза үрсетеү

• конина

▶ йылкы ите

• конная милиция

▶ атлы милиция

• конница {воен.}

▶ атлы ғәскәр

• конный спорт

▶ ат спорты

• коновязь

▶ ат бәйләү урыны; торғалык, ат бәйләгес

• коногон

▶ йылкы кыуыусы

• конский волос

▶ ат кылы

• конский молодняк

▶ тай-тулак

- конь, лошадь
 - ▶ ат, йылкы
 - ◆ конь белогриво-игренивый ▶ ак ял саптар ат
 - ◆ конь буланый с лысиной ▶ кола кашка ат
 - ◆ конь быстрый (ходкий) ▶ аянсыл (элгәзәк) ат
 - ◆ конь выносливый (крепкий) ▶ бирек (һере) ат
 - ◆ конь норовистый ▶ сығынсы ат
 - ◆ конь горячий ▶ ярһыу (иләү, аладорман) ат
 - ◆ конь быстро худеющий ▶ салан ат
 - ◆ конь верховой ▶ менге ат
 - ◆ конь с высокой холкой ▶ бейек мундалы ат
 - ◆ конь одиноко пасущийся, свободный ▶ һаяк

- конюх
 - ▶ ат караусы

- конюшня
 - ▶ ат һарайы, атлыкса
 - ◆ конюшня заводская ▶ завод ат азбары ➡ аттарзың токомдарын якшыртыу менән шөғөлләнгән хужалык

- копытель {бот.}
 - ▶ тайтояк, колонтояк

- копытные {зоол.}
 - ▶ тояклылар, тояклы хайуандар

- копытные болезни {вет.}
 - ▶ тояк ауырыузары

- копыто {анат.}
 - ▶ тояк
 - ◆ копыта непарные ▶ так тояк
 - ◆ копыта парные ▶ куш тояк

- корма
 - ▶ мал азыктары
 - ◆ корма белковые ▶ акһымлы мал азыктары
 - ◆ корма веточные ▶ япрак азыктар
 - ◆ корма грубые ▶ һалам, бесән
 - ◆ корма зелёные ▶ йәшел азыктар

- ◆ корма зерновые ▶ иген азыктары
- ◆ корма комбинированные ▶ катнаш азыктар
- ◆ корма минеральные ▶ минерал азыктар
- ◆ корма молокогонные ▶ һөт арттырыусы азыктар
- ◆ корма поддерживающие ▶ көрлөк һаклау азыктары
- ◆ корма силосные ▶ силос азыктары
- ◆ корма сочные ▶ һутлы азыктар
- ◆ корма хвойные ▶ ылыҫ азыктары

- кормить

- ▶ имезеү

- кормление

- ▶ ашатыу

- кормушка, ясли

- ▶ утлыкса

- корова

- ▶ һыйыр

- ◆ корова белобокая ▶ бөйрәк һыйыр

- ◆ корова бурая, бурёнка ▶ көрпә һыйыр, көрпәкәй

- ◆ корова красно-бурая с чёрными полосками ▶ тарғыл һыйыр

- ◆ корова серо-белая ▶ күнәкәй

- ◆ корова безрогая, комолая ▶ тукал һыйыр

- ◆ корова дойная ▶ һауын һыйыр

- ◆ корова молочная ▶ һөт һыйыры, еленек һыйыр

- ◆ корова мясная ▶ һуғым һыйыры

- ◆ корова двухгодовалая, не давшая приплода ▶ тыуса һыйыр

- ◆ корова нестельная, яловая ▶ тыу (кысыр, касаған) һыйыр

- ◆ корова после второго отёла ▶ тешәү һыйыр

- ◆ корова стельная ▶ быуаз һыйыр

- ◆ корова сухопарая ▶ калдау һыйыр

- ◆ корова сухостойная ▶ һыуалған һыйыр

- коровник

- ▶ һыйыр һарайы

- коровье вымя {анат.}

- ▶ һыйыр елене

- кости пясти {анат.}
 - ▶ енсек һөйәктәре
 - ◆ кости сесамовидные ▶ сәсә һөйәктәре

- кость большеберцовая {анат.}
 - ▶ енсек һөйәге
 - ◆ кость венечная ▶ кыска бәкәл һөйәк
 - ◆ кость грудная ▶ күкрәк һөйәге
 - ◆ кость затылочная ▶ соңка һөйәге
 - ◆ кость путовая ▶ бәкәлсәй
 - ◆ кость пяточная ▶ бүре һуғар

- косяк
 - ▶ өйөр, кәтөү
 - ◆ косяк лошадей ▶ йылкы өйөрө
 - ◆ косяк фондовый ▶ кур өйөрө (йылкы)
 - ◆ косяк яловый ▶ кысырактар өйөрө

- котиться
 - ▶ бәрәсләү; ылаклау ➡ кәзәгә карата
 - ◆ котиться позже срока ▶ бүлтерекләү

- кошара (овчарня, овчарник)
 - ▶ һарык азбары

- кошма ➡ подвязываемая под брюхо мелкому скоту для тепла
 - ▶ бауырлык

- крепкий, выносливый скот
 - ▶ бирек мал

- крестец {анат.}
 - ▶ һигезгүз

- кроводой {вет.}
 - ▶ канлы һөт ➡ һыйыр ауырыуы

- круп {анат.}
 - ▶ һауыр

- куллык {этно.}

- ▶ куллык ➡ узкогорлый сосуд из кожи с передней ноги лошади

- кумыс

- ▶ кымыз

- ◆ кумыс не дошедший до кондиции ▶ сала кымыз

- ◆ кумыс перекишый ▶ азау (курйыған) кымыз

- ◆ кумыс смешанный с коровьим молоком ▶ кымран

- кумысная

- ▶ кымызхана

- кумысник

- ▶ кымызсы ➡ кымыз менән дауаланыусы

- кумысодел

- ▶ кымызсы

- купание овец

- ▶ һарыктарзы койондорой ➡ талпандарға каршы көрөшеу максатында

- лаборатория ветеринарная

- ▶ ветеринария лабораторияһы

- лактация {физиол.}

- ▶ һөт биреу осоро

- лактометр

- ▶ лактометр ➡ һөттөң удел ауырлығын билдәләй торған прибор

- лактоскоп

- ▶ лактоскоп ➡ һөттөң куйылығын билдәләй торған прибор

- лассо

- ▶ короқ, боғал, һыпыртмак ➡ асау йылкыны муйынына ташлап тотаткан тоған токаны озон аркан

- ленчик {этно.}

- ▶ эйәр тактаһы, каптал ➡ эйәр-ыңғырсақтың ат аркаһына ята торған ике канаты

- летальность

- ▶ леталлек ➡ үлгән һәм мәжбүри һуйылған малдарзың һанын билдәләй торған күрһәткес

- линька

- ▶ бакта койоу, ябаға һалыу, йөн койоу ➡ йорт хайуандарына карата

- линяць

- ▶ бакта койоу, ябаға һалыу

- лоб {анат.}

- ▶ маңлай

- лобный перекресток (уздечки)

- ▶ сикәлек

- лодыжка у лошади ➡ место наложения путы

- ▶ кешәмеш

- лошадь

- ▶ ат, йылкы

- ◆ лошадь башкирская ▶ башкорт аты

- ◆ лошадь верховая ▶ менге аты

- ◆ лошадь ездовая ▶ екке ат

- ◆ лошадь домашняя ▶ йорт аты

- ◆ лошадь першеронская ▶ першерон аты

- ◆ лошадь рабочая ▶ эш аты

- лошак

- ▶ касыр ➡ ат

- лука {этно.}

- ▶ каш, эйәр кашы ➡ эйәрзең алдан һәм арттан дуғаланып калкып торған өләшө

- маклоки, подвздохи {анат.}

- ▶ янбаш, янбаш сығынтыһы

- мамка

- ▶ һөт инөһе ➡ сит бәрәсте имезеүсе һарык

- масса животных
- ▶ малдарзың ауырлығы

- масса зелёная
- ▶ йәшел масса ➡ яңы сабылған үлән
- ◆ масса сухая ▶ коро масса ➡ киптерелгән үлән
- ◆ масса фекальная ▶ тизәк-тиреҫ массаһы ➡ ашлама

- мастер машинного доения
- ▶ машина менән һауыу оҫтаһы

- мастит {вет.}
- ▶ мастит, таш имсәк ➡ елен шешеу

- масть
- ▶ төҫ ➡ малдарзың төҫө

- матка 1
- ▶ инә хайуан
- ◆ матка племенная ▶ токомло инә мал
- ◆ матка подсосная ▶ имезеүсе хайуан
- ◆ матка супоросная ▶ быуаз суска
- ◆ матка суягная ▶ быуаз һарык
- ◆ матка холостая ▶ кыҫыр хайуан
- ◆ матки разовые ▶ бер тапкыр балалай торған сускалар ➡ балалағас та һимертеп һуялар

- матка 2 {анат.}
- ▶ балаяткы, карын

- матковозка
- ▶ һарык ташығыс ➡ бәрәсләгән һарыктарзы ташый торған махсус арба

- машина доильная
- ▶ һауыу машинаһы

- мелкий рогатый скот
- ▶ һарык-кәзә

- менингит {вет.}
- ▶ тилбә ➡ йылкы малын тартыштырып, әйләнсек яһай торған яман ауырыу

- мерин
 - ▶ алаша ➤ бестерелгән айғыр

- меринос
 - ▶ меринос ➤ нәзек йомшак ак йөнлә һарык токомо

- мерлушка
 - ▶ илтер ➤ йәш бәрәс тиреһе

- метис
 - ▶ метис ➤ төрлө током кушылыуынан килеп сыккан мал

- метисизация
 - ▶ метислаштырыу ➤ төрлө токомло малдарзы касырыу

- мешок для овса
 - ▶ моронһалык, мышыу ➤ атты юлда ашата торған септә моқсай

- мёртворожденный
 - ▶ үле тыуған ➤ бәрәс, бызау, колон һ.б.

- микоз {вет.}
 - ▶ микоз ➤ малдарза була торған бәшмәк ауырыуы

- млекопитающие {зоол.}
 - ▶ имезеүселәр, һәтимәрзәр

- мозг спинной {анат.}
 - ▶ йөлән, арқа мейеһе

- мозоль твердая {вет.}
 - ▶ қолаңса ➤ ат тубығының эс яғындағы каты сөйәл

- молодняк
 - ▶ йәш мал
 - ◆ молодняк крупного рогатого скота ▶ йәш һыйыр малы
 - ◆ молодняк овец ▶ йәш һарыктар
 - ◆ молодняк конский ▶ тай-тулак

- молодой бычок
 - ▶ үгез башмак

- молозиво
 - ▶ ыуыз ➡ һөт

- молоко
 - ▶ һөт
 - ◆ молоко, выдоенное при повторном доении ▶ эйенде

- молочница {вет.}
 - ▶ ауыз эсе бозолоу ➡ йәш малға карата

- молочность
 - ▶ һөтлөлөк

- молочные железы {анат.}
 - ▶ һөт биззәре

- молочный
 - ▶ еленек ➡ һыйырға карата

- молочный зуб
 - ▶ һөт теше

- монокорма
 - ▶ бер төрлө азык

- мор {вет.}
 - ▶ туплан кырғын, үләт ➡ йоғошло мал ауырыуы

- мотать головой
 - ▶ салкыу, салыклау ➡ атка карата

- мочиться
 - ▶ кашаныу ➡ атка карата

- мошонка {анат.}
 - ▶ қаҫа ➡ айғырға карата

- мул
- ▶ касыр ⇨ бейә менән ишәк гибриды

- мундштук
- ▶ ауызлык ⇨ йүгәндә

- муртай {этно.}
- ▶ муртай ⇨ ысланған мал тиреһенән тар ауызлы, ялпак итеп тегелгән бәләкәй һауыт

- муругий
- ▶ коба кызыл
- ◆ муругий жеребец ▶ коба кызыл айғыр

- мухортый
- ▶ кир ⇨ һарғылт туры – ат төсөнә карата

- мыт {вет.}
- ▶ һақау ⇨ тамак асты шешеп, танауынан кан килтерә торған йоғошло йылкы ауырыуы

- мышастый
- ▶ һоро ⇨ көл төсө
- ◆ мышастый жеребец ▶ һоро айғыр

- мясо
- ▶ ит
- ◆ мясо парнёе ▶ йылы яңы һуйылған ит

- мясозаготовка
- ▶ ит әзәрләү

- мясopоставка
- ▶ ит тапшырыу

- мясосовхоз
- ▶ итселек совхозы

- набирать вымя
- ▶ елен еткерәү (төшөрәү, тултырыу); еленләү

- набрасывать лассо
 - ▶ корок һалыу, короклау

- набрюшник
 - ▶ бауырлык ➡ сбруйза

- навес
 - ▶ лапас, япма, әүеҫлек, түбәлек

- наглазник
 - ▶ колакһа ➡ сығынсы аттың күзен каплау өсөн йүгәнгә ике яклап тегелгән күн

- нагнёт {вет.}
 - ▶ өпәк ➡ ат муйынының камыт һуғып шешкән ере

- нагрудник (седла)
 - ▶ күмелдерек ➡ аттың түше аша тартылған эйәр кайышы

- нагул
 - ▶ көтөүзә һимертеү

- надевать путы
 - ▶ кешәнләү

- надой
 - ▶ һауым ➡ һауып алынған һөт
 - ◆ надой средний ▶ уртаса һауым
 - ◆ надой суточный ▶ көндәлек (тәүлек) һауым

- наезживание
 - ▶ ат өйрәтеү

- накостник {вет.}
 - ▶ һөйәк шеше ➡ аттарза була торған ауырыу

- налив {вет.}
 - ▶ аякка һыу төнөү ➡ йылкы ауырыуы

- налобник
 - ▶ маңлайса, кашлау ➡ йүгәндең маңлай өлөшөндәге аркыры кайышы

- наминка {вет.}

- ▶ табан шеше ➡ йылкы менән һыйыр малында була торған ауырыу

- намордник 1

- ▶ морондок ➡ инәһен иммәһен өсөн быҙау, бәрәстең моронона кейҙерелә торған сәнскеле нәмә; борҫак

- намордник 2

- ▶ моронһалык ➡ йүгәндең өҫтөнән аркыры торған өлөшө

- намордник 3

- ▶ томолдорок ➡ кешнәп тауыш сығармаһын өсөн ат ауызына кейҙерелә торған киндер морондок

- нарост {вет.}

- ▶ оро ➡ аттың аяғында була торған каты шешек

- насморк {вет.}

- ▶ тымау ➡ ғәзәттә йылкы малында була торған ауырыу

- насытиться весенней травой

- ▶ утығыу

- натереть хомутом

- ▶ камыт һуғыу ➡ атка карата

- натягивать привязь

- ▶ еле һузыу

- на́стриг шерсти

- ▶ йөн кыркыу

- негретти

- ▶ негретти ➡ һарык токомо

- недержание мочи {вет.}

- ▶ киләңке ➡ бейәләргә карата

- недоуздок

- ▶ нукта ➡ ауызлыкһыз йүгән

- недублённый, сыромятный
 - ▶ коба ➤ иләнмәгән, эшкәртелмәгән тире

- некастрированный
 - ▶ бестерелмәгән, көйзөрелмәгән; кыуғыр үгез

- необъезженный, неприрученный
 - ▶ асау
 - ◆ необъезженный жеребец ▶ асау айғыр

- нетель 1
 - ▶ тыуса ➤ ике-өс йәшлек тана, башмак, һыйыр

- нетель 2
 - ▶ тыуса ➤ ике йәше тулып, кысыр калған һыйыр, һарык

- неук
 - ▶ өйрәтелмәгән ат

- ножницы ➤ для стрижки овец
 - ▶ кырккы

- обводнение пастбищ
 - ▶ көтөүлектәргә һыу үткәреү

- обмер животных
 - ▶ малдарзы үлсәү

- обножка
 - ▶ аяк йөнә ➤ һарыктың аяғынан кыркылған йөн

- оборот стада
 - ▶ көтөү әйләнеше ➤ малдарзың тотонолоп һәм өстәлеп тороуы

- обуздывать
 - ▶ ауызлыклау

- объедки, остатки
 - ▶ тапанды; һандык

- объездчик
- ▶ ат өйрәтеүсе

- овод кожный {зоол.}
- ▶ укра ➡ һыйыр малдарын зарарлаған бөжәк
- ◆ овод лошадиный ▶ бөгәлөк, бөгәлсән ➡ йылкының корһак астына йомортка һалып, эсен кортлата торған себен
- ◆ овод овечий ▶ рәшә ➡ һарыктарҙы зарарлаған бөжәк

- овца
- ▶ һарык
- ◆ овца каракулевая ▶ каракул һарығы
- ◆ овца цигайская ▶ цигай һарығы
- ◆ овца тонкорунная ▶ нәзек йөнлө һарык
- ◆ овца глубокошёрстная ▶ тупаҫ йөнлө һарык
- ◆ овца ▶ бәрән һарык ➡ имезеүзән туктағас, икенсе тапкыр бәрәсләгәнсе
- ◆ овца ▶ тешәү, шешәк һарык ➡ икенсе тапкыр бәрәсләгәс, өсөнсө бәрәсләгәнгә кәзәр
- ◆ овца ▶ тыу һарык ➡ бер тапкыр за бәрәсләмәгән
- ◆ овца поздно спарившаяся ▶ кисәү һарык

- овцевод
- ▶ һарыксылык белгесе; һарык үстереүсе

- овцеводство
- ▶ һарыксылык

- овцематка
- ▶ һарык

- овцеферма
- ▶ һарык фермаһы

- овчар
- ▶ һарык караусы

- овчарня
- ▶ һарык азбары

- овчина
- ▶ иләнгән һарык тиреһе

- однокопытные {зоол.}
- ▶ йомро (һыңар) тояклылар

- окот
- ▶ бәрәсләү ➡ һарык-кәзәгә карата

- оплодотворение
- ▶ аталаныу

- опорос
- ▶ балалау ➡ сускаға карата

- опухоль злокачественная {вет.}
- ▶ талау, түләмә ➡ малдарҙа була торған бик йоғошло яман шешек

- оседлать
- ▶ эйәрләү

- осеменение
- ▶ касырыу
- ◆ осеменение искусственное ▶ яһалма касырыу

- основная лошадь, запряжённая пристяжным
- ▶ төпкө ат

- остаток молока
- ▶ елен төбө

- остужать коня
- ▶ ат йөрөтөү ➡ атты озак йөрөткәндән һуң

- отара
- ▶ һарык кәтөүе

- отгон
- ▶ кәтөүзә йөрөтөү

- отгонное животноводство
- ▶ кыуғын малсылык

- откармливать
 - ▶ көрәйтеу, һимертеу
 - ◆ откармливать скот на убой ▶ һуғым һимертеу

- откорм скота
 - ▶ мал һимертеу, һуғымға ашатыу
 - ◆ откорм беконный ▶ беконға һимертеу ⇨ бекон алыу өсөн су斯卡ларзы махсус һимертеу

- ◆ откорм мясной ▶ иткә һимертеу
- ◆ откорм сальный ▶ майға һимертеу

- откормленный, упитанный
 - ▶ көр
 - ◆ откормленный на воле скот ▶ тын мал

- отродье животных
 - ▶ нәселле малдар төркөмө

- отрыгивать пищу
 - ▶ көйөш кайтарыу

- отъём
 - ▶ имеүзән айырыу ⇨ бәрәстәргә, бызаузарға карата

- отъёмыш
 - ▶ имеүзән айырылған йөш мал

- ошейник
 - ▶ бызау муйынсағы

- падалище
 - ▶ үләкһә сокоро

- падаль
 - ▶ үләкһә

- падёж
 - ▶ үлеу, кырылыу

- панариций {вет.}
 - ▶ панариций ⇨ һыйыр малдарында була торған тояк ауырыуы

- панзоотия {вет.}

- ▶ панзоотия ➡ йоғошло ауырыуларҙың бер нисә илгә таралыуы

- паратиф {вет.}

- ▶ паратиф ➡ йоғошло мал ауырыуы

- парафиляриоз {вет.}

- ▶ парафиляриоз ➡ йылкы һәм һыйыр малдарында була торған селәүсен ауырыуы

- парнокопытные {зоол.}

- ▶ айыры (куш) тояклылар

- пастбище

- ▶ утлау; көтөүлек

- ◆ пастбище горное ▶ тау көтөүлеге

- ◆ пастбище искусственное ▶ яһалма көтөүлек

- ◆ пастбище культурное ▶ культуралы көтөүлек

- пастбищеоборот

- ▶ көтөүлек әйләнеше ➡ көтөүлектә сиратлап файзаланыу системаһы

- пастбищное содержание животных

- ▶ малдарҙы көтөүлектә асрау

- пастух

- ▶ көтөүсө

- пастух электрический

- ▶ электр көтөүсө ➡ электр үткәрелгән кәртә

- пастушья сумка {бот.}

- ▶ көтөүсө муксайы

- пастьба

- ▶ мал көтөү

- ◆ пастьба вольная ▶ иректә көтөү

- ◆ пастьба загонная ▶ загонлап көтөү

- ◆ пастьба круглосуточная ▶ тәүлек әйләнәһенә көтөү

- ◆ пастьба на привязи ▶ арканлап көтөү ➡ ауырыу малдарға карата

- пахотный конь
 - ▶ һабан аты

- пегий
 - ▶ ала, сыбар ➡ атка карата
 - ◆ пегий конь ▶ ала ат

- пего-сивая лошадь
 - ▶ сыбар күк ат

- первотёлка
 - ▶ тана һыйыр

- передний зубец подковы
 - ▶ дағаның алғы имсәге

- передняя лука седла
 - ▶ эйәрзең алғы кашы

- передняя часть туши
 - ▶ ал һан ➡ түшкәгә карата

- перекидать
 - ▶ қурйыу ➡ кымызға карата

- перекладина ➡ для подвешивания туши при свеживании
 - ▶ тейәк

- перекликаться ржанием
 - ▶ кешнәшеу

- перемежать доение с подпуском телёнка-сосунка к корове
 - ▶ имезеп һауыу

- переохлаждённая закваска для кумыса
 - ▶ үле һөт

- перепись скота
 - ▶ малдарзы иҫәпкә алыу

- перестать доиться, пропадать
 - ▶ һыуалыу

- перестриг
 - ▶ кезгә йөн

- период лактации
 - ▶ һаузырыу осоро
 - ◆ период молозивный ▶ ыуыз осоро
 - ◆ период окота ▶ бәрәсләү осоро
 - ◆ период подсосный ▶ имеү (имезеү) осоро
 - ◆ период стойловый ▶ азбарза асрау осоро
 - ◆ период послеродовой ▶ тыузырғандан һуңғы осор
 - ◆ период сухостойный ▶ һыуалыу осоро
 - ◆ период течки ▶ тасыу осоро
 - ◆ период удойный ▶ һауыу (һөт биреү) осоро

- пластать мясо
 - ▶ ит бозоу

- племенное
 - ▶ токомсолок
 - ◆ племенное хозяйство ▶ токомсолок хужалығы
 - ◆ племенной жеребец ▶ током айғыры
 - ◆ племенное коневодство ▶ током йылкысылығы

- плечо {анат.}
 - ▶ яурын

- плод {анат.}
 - ▶ яралғы

- плодиться
 - ▶ үрсеү

- плодовитый
 - ▶ үрсемле, курлы
 - ◆ плодовитый скот ▶ курлы мал

- площадка
 - ▶ майзансылык ➡ фермаларза

- ◆ площадка доильная ▶ һауыу майҙансылығы
- ◆ площадка откормочная ▶ һимертеү майҙансылығы

- плюсна {анат.}
 - ▶ бөшөләй

- повод
 - ▶ тезген

- поводок
 - ▶ һабак ➡ нуктаның эйәк астынан үткәреп бәйләгән бауы

- повязка специальная ➡ для баранов и козлов для регулирования случки
 - ▶ көйәк

- подбородная яма {анат.}
 - ▶ эйәк соқоро

- подбородник
 - ▶ һағалдырык ➡ йүгәндең тамак астынан бәйләй торған бауы

- подбрюшник
 - ▶ бауырлык ➡ аттың бауыр астынан үткәреп ике тәртәгә бәйләгән бау

- поддой
 - ▶ имсәк төбө һөтөн һауыу

- подкова
 - ▶ даға

- подковать
 - ▶ дағалау

- подойник
 - ▶ һауым (һөт) күнәге

- подпасок
 - ▶ көтөүсе ярҙамсыһы

- подпруга
 - ▶ айыл ➡ ыңғырсақты бауыр астынан тарттырып нығыта торған ясы бау (эйәрзең сандырзан алып тарттыра торған кайышы)

- подпускать, припускать

- ▶ кушыу

- ◆ подпускать телёнка к корове ▶ бызаузы һыйырға кушыу

- подсвинок

- ▶ суска балаһы ➡ дүрт-алты айлык

- подседельник

- ▶ ыңғырсақ бауы

- подстилка

- ▶ аслык ➡ малдар өсөн

- подтёлка

- ▶ тана, башмак

- подушка хомута

- ▶ камыт кейезе

- подхвостник

- ▶ койошқан

- позвонок {анат.}

- ▶ умыртка, умыртка һөйәге

- позвоночные {зоол.}

- ▶ умырткалылар

- поздний телёнок

- ▶ сәңгәр бызау

- поилка

- ▶ һыу эсергес

- ◆ поилка групповая ▶ төркөмләп (күмәкләп) эсергес

- ◆ поилка индивидуальная ▶ берәмләп эсергес

- ◆ поилка сосковая ▶ имезлекле эсергес

- пойло
 - ▶ малдарзың һыу эсеу урыны

- помесь
 - ▶ азьман, катнаш, током ➡ төрлө током катнашкандан килеп сыккан мал

- помёт 1
 - ▶ тизэк

- помёт 2
 - ▶ сусканың балалағанда тыузырған балалары

- поперечник, поперечный ремень
 - ▶ биллек ➡ ышлыяныкы

- попона
 - ▶ ат ябыуы

- порода
 - ▶ током
 - ◆ порода бестужевская ▶ бестужев токомо
 - ◆ порода главная ▶ төп током
 - ◆ порода молочно-мясная ▶ ит-һөт токомо
 - ◆ порода мясная ▶ ит токомо
 - ◆ порода плановая ▶ планда билдәләгнгән током
 - ◆ порода симментальная ▶ симменталь токомо
 - ◆ порода чёрно-пёстрая ▶ кара-сыбар током

- породистость
 - ▶ токомлолок

- породность
 - ▶ токомсолөк

- породоиспытание
 - ▶ током һынау

- породы лошадей
 - ▶ йылкы токомдары
 - ◆ породы овец ▶ һарык токомдары
 - ◆ породы свиней ▶ суска токомдары

- пороз
 - ▶ ата суска ➡ бестерелмэгән

- пороки шерсти
 - ▶ йөндөң кәмселеге

- поросение
 - ▶ балалау ➡ сускаға карата

- поросёнок
 - ▶ суска балаһы

- послед {анат.}
 - ▶ сыу, сыуын

- постромка
 - ▶ мисәү (арканы, бауы) кайышы

- потник
 - ▶ тирлек, ыңғырсак кейеҙе

- потниковый войлок
 - ▶ үңлек кейеҙе

- потрава
 - ▶ тапатыу ➡ ашлык хаҡында

- почтовая лошадь {ист.}
 - ▶ ям аты

- поярок
 - ▶ бәрән йөнө

- поясница {анат.}
 - ▶ бил

- предплюсна {анат.}
 - ▶ туларһык, кушарбаш

- привыкать друг к другу
 - ▶ тилеу ➡ бер-береһенә сит булған мал инәһенең кушылып балаһына әйәләшеуе

- привязное содержание скота
 - ▶ малдарзы бәйләп асрау

- привязь
 - ▶ бәй, еле

- пригон
 - ▶ туплау ➡ малдарзы туплап ял иттерә торған урын

- приданое в виде скота {этно.}
 - ▶ мәһәр малы

- приз
 - ▶ бәйге

- приплод
 - ▶ үрсем
 - ◆ приплод осенний ➡ о ягнёнке, козлёнке ▶ кәзләүес
 - ◆ приплод поздний ➡ у овец, коз ▶ бүлтерек

- припрягать
 - ▶ мисәү, мисәүләү

- приучить жеребёнка сосать другую кобылицу
 - ▶ колон тилетеү

- приучить к упряжке
 - ▶ еккегә өйрәтеү

- проба
 - ▶ һынау
 - ◆ проба табунная ▶ көтөүзәге һынау ➡ енси теләге булыу булмауын

- пробник
 - ▶ һынауы

- продолговатое белое пятно на лбу животных

- ▶ сыбай кашка

- продолговатый, удлиненный

- ▶ сыбай

- продольник

- ▶ Һыртлык ➡ ышлыяның Һырттан үткән буй кайышы

- производитель

- ▶ иркәк мал ➡ айғыр, үгез, төкә

- прямая седелка

- ▶ ятма ыңғырсак

- пункт

- ▶ пункт

- ◆ пункт ветеринарный ▶ ветеринар пункты

- ◆ пункт карантинный ▶ карантин пункты

- ◆ пункт случной ▶ қасырыу пункты

- ◆ пункт убойный ▶ мал һуйыу пункты

- ◆ пункт стригальный ▶ қасырыу пункты

- пускать на волю

- ▶ ағытыу ➡ қымызға бәйләнгән һауын бейәләрзе қолондары менән иркәнгә ебәреу

- путлице

- ▶ өзәңге бауы

- путовый сустав {анат.}

- ▶ бәкәл (йәкәл) быуыны

- путы

- ▶ тышау; кешән; кезә ➡ йылкы малының алғы аяғын арткы аяғының бөгәр өстөнә тарттырып бәйләгән бау; (кезә усал бейәне һауған сакта һыңар арткы аяғын муйынына тарттырып бәйләгән бау)

- пятка копыта {анат.}

- ▶ тояк үксәһе, бүрәһуғар

- рабочая лошадь
 - ▶ эш аты

- раздатчик кормов
 - ▶ мал азығы тараткыс
 - ◆ раздатчик кормов передвижной ▶ күсмә мал азығы тараткыс
 - ◆ раздатчик кормов стационарный ▶ стационар мал азығы тараткыс

- раздоиться
 - ▶ һөт төшөү (артыу, күбәйеү)

- размножение
 - ▶ үрсеү

- разномастный
 - ▶ төрлө төстәге ➡ хайуандарға карата

- разъярённый (горячий)
 - ▶ асау

- рамбулье
 - ▶ рамбулье ➡ һарык токомо

- расплод скота
 - ▶ мал үрсеме

- рацион кормовой
 - ▶ мал азығы рационы

- ребро {анат.}
 - ▶ кабырға

- резвиться
 - ▶ уйнаклау

- резвый жеребёнок
 - ▶ уйнак тай

- репица хвоста {анат.}
 - ▶ койрок һөйәге, токол

- ретивый
 - ▶ сапсан, уйнаклап (бейеп) торған

- рештак
 - ▶ улак, тағарак ➡ һарыктарға азык һалыу өсөн

- рог
 - ▶ мөгөз

- родильная
 - ▶ бызаулатыу бүлеге

- рожа {вет.}
 - ▶ рожа ➡ сускаларзың йоғошло тире ауырыуы

- руминоцентоз {вет.}
 - ▶ руминоцентоз ➡ газ сығарыу өсөн көйшәүсе малдарзың карынын тишеу

- руно
 - ▶ һарык йөнө ➡ бер һарыктан тотош кыркып алынған йөн

- рыже-пегий
 - ▶ ерән ала ➡ йылкы төсө
 - ◆ рыже-пегий жеребец ▶ ерән ала айғыр

- рыже-чалый
 - ▶ ерән бурыл ➡ йылкы төсө
 - ◆ рыже-чалая кобыла ▶ ерән бурыл бейә

- рыжий
 - ▶ ерән ➡ кызыл менән һары катыш; кызғылт һары
 - ◆ рыжая лошадь ▶ ерән ат, ерәнсә, ерәнсәй

- рысак
 - ▶ юртак

- рысь
 - ▶ юртыу

- савраска
 - ▶ кола ат; коласай

- саврасо-пегий
 - ▶ кола ала ⇐ йылкы төсө
 - ◆ саврасо-пегий жеребёнок ▶ кола айғыр

- саврасый
 - ▶ кола ⇐ үзе һары, койрок-ялы кара

- садиться верхом
 - ▶ атка атлануы; ат менеу

- садиться верхом без седла
 - ▶ яйзаклау

- сало
 - ▶ туң май
 - ◆ сало внутреннее ▶ эс майы; карынъяу
 - ◆ сало конское, покрывающее брюшину и рёбра ▶ казы
 - ◆ сало конское с мясом, приготовленное в виде колбасы ▶ казы
 - ◆ сало щетинное конской гривы ▶ казылы ял

- сальник большой {анат.}
 - ▶ казылык, зур карынъяу, казы

- самец
 - ▶ ата, иркәк

- самка
 - ▶ инә, орғасы, теше

- санитария ветеринарная
 - ▶ ветеринария санитарияһы

- сап {вет.}
 - ▶ маңка ауырыуы ⇐ йылкы малында була торған йоғошло ауырыу
 - ◆ сап лёгочный ▶ үпкә маңкаһы

- сарай
 - ▶ һарай, азбар

- сбой
 - ▶ баш-тояк, эс-карын

- сбор скота в летнее стойбище
 - ▶ саңлау

- сбруйня
 - ▶ сбруйзар урыны

- сбруя
 - ▶ сбруй, камыт-дуға, өпсөн, ат егәре

- светло-бурый
 - ▶ ак коба, коба
 - ◆ светло-бурая корова ▶ коба һыйыр

- светло-караковый
 - ▶ күк бүртә
 - ◆ светло-караковый жеребец ▶ күк бүртә айғыр

- светло-каштановый
 - ▶ колан ➡ һорғолт һары
 - ◆ светло-каштановая кобыла ▶ колан бейә

- светло-коричневый
 - ▶ һоро
 - ◆ светло-коричневый конь ▶ һоро ат

- светло-серый
 - ▶ буз ➡ кәлһыу күгелйем

- светло-сивый
 - ▶ ак буз
 - ◆ светло-сивый конь ▶ ак буз ат

- свиарник
 - ▶ суска азбары
 - ◆ свиарник-маточник ▶ инә сускалар азбары
 - ◆ свиарник откормочный ▶ суска һимертеу азбары

- свиляр, свилярка

- ▶ суска караусы

- свирина

- ▶ суска ите

- свиноводство

- ▶ сускасылык

- свиноматка

- ▶ инә суска

- ◆ свиноматка основная ▶ төп инә суска

- ◆ свиноматка со шлейфом ▶ инә суска балалары менән

- свинопас

- ▶ суска көтөүсе

- свиноферма

- ▶ суска фермаһы

- свинья

- ▶ суска

- ◆ свинья холостая ▶ кысыр суска

- севооборот сенокосно-пастбищный

- ▶ сабынлык-көтөүселек әйләнеше

- седалищный бугор {анат.}

- ▶ арт һан калкыулығы

- седелка

- ▶ ыңғырсак ➡ өстөнән аркалык үткөрөү өсөн аттың һыртына һалына торған, куш кейез мендәрзән ғибарәт еке әйбере

- ◆ седелка горбатая ▶ атлама ыңғырсак

- седельная

- ▶ әйәр

- ◆ седельная лука ▶ әйәр кашы

- ◆ седельная подушка ▶ әйәр мендәре

- седельник

- ▶ ыңғырсак яһаусы

- седлать

- ▶ эйәрләү

- седло

- ▶ эйәр ➡ һыбай йөрөү өсөн аттың һыртына һала торған ҡулайлама

- ◆ седло в виде головы медведя ▶ айыу баш эйәр

- ◆ седло в виде головы змеи ▶ йылан баш эйәр

- ◆ седло для обучения верховой езде ▶ өйрәнсектәр эйәре

- ◆ седло для троеборья ▶ өсбәйге эйәре

- ◆ седло женское ▶ катын-кыз эйәре

- ◆ седло мужское ▶ ир-ат эйәре

- ◆ седло с серебряной лукой ▶ көмөш кашлы эйәр

- ◆ седло скаковое ▶ бәйге эйәре

- сервис-период

- ▶ сервис осоро ➡ һыйырзың быҙаулағандан алып сираттағы касқанға тиклемге осоро

- серый

- ▶ тимер күк

- ◆ серая кобыла ▶ тимер күк бейә

- серый в яблоках

- ▶ алма сыбар ➡ ике янбашына алма рәүешендәге таптар төшкән

- ◆ серый в яблоках конь ▶ алма сыбар ат

- сибирская язва {вет.}

- ▶ түләмә

- сивая лошадь с проточной лысиной на лбу

- ▶ сыбай кашка буз ат

- сивка

- ▶ күк ат, күксә, күксәй, күксәнәй

- сивка-бурка

- ▶ коба ат

- сиво-пегий
 - ▶ күк ала
 - ◆ сиво-пегий жеребёнок ▶ күк ала колон

- сиво-чалый
 - ▶ бурыл күк
 - ◆ сиво-чалый жеребец ▶ бурыл күк айғыр

- сивый
 - ▶ күк (ак)
 - ◆ сивый конь ▶ күк ат

- скакательный сустав {анат.}
 - ▶ бүрөһуғар быуын, туларһык быуыны

- скаковая лошадь
 - ▶ сапкыр ат

- скакун на длинные дистанции {спорт.}
 - ▶ озам йүгерек

- скачки
 - ▶ бәйге
 - ◆ скачки большие ▶ оло бәйге
 - ◆ скачки малые ▶ кесе бәйге

- скот
 - ▶ мал, мал-тыуар
 - ◆ скот бродячий ▶ азғын мал
 - ◆ скот домашний ▶ йорт малы
 - ◆ скот зимостойкий ▶ қышлықлы мал
 - ◆ скот наличный ▶ кулдағы мал
 - ◆ скот откормленный ▶ бағымтал мал
 - ◆ скот, пасущийся на воле ▶ буз мал
 - ◆ скот сухопарый ▶ таңғыл (асан, сандыр) мал
 - ◆ скот, предназначенный на убой ▶ һуғым малы
 - ◆ скот мелкий рогатый ▶ вак мал ▶ кәзә, һарык
 - ◆ скот мясо-молочный ▶ ит-һөт малы

- скотина
 - ▶ мал, мал-тыуар

- СКОТНИК, СКОТНИЦА
- ▶ малсы, мал караусы

- скотобойник
- ▶ мал һуйыу урыны

- скотовод
- ▶ мал караусы

- СКОТОВОДСТВО
- ▶ малсылык

- скотовоз
- ▶ мал ташыу машинаһы

- скотолечебница
- ▶ мал дауалау йорто

- скотомогильник
- ▶ үлэт сокоро

- скотопромышленность
- ▶ малсылык сәнәғәте ➡ мал һатып алып һуғымға һимертеүсе хужалык

- скребни
- ▶ суска селәүсене

- скребница
- ▶ ат кырғысы

- скрепи овец {вет.}
- ▶ һарык кысытмаһы

- скрещивание
- ▶ касырыу
- ◆ скрещивание вводное ▶ башлап касырыу
- ◆ скрещивание гибридное ▶ гибридли касырыу
- ◆ скрещивание межпородное ▶ током ара касырыу
- ◆ скрещивание промышленное ▶ сәнәғәт касырыуы ➡ продуктивлығын арттырыу өсән

- ◆ скрещивание чистопородное ▶ саф токомло касырыу

- слизь {вет.}
 - ▶ кышлык ➡ маңка ауырыулы аттың танауынан аккан лайла

- служба зоотехническая
 - ▶ зоотехник хезмәт

- случать {вет.}
 - ▶ касырыу

- случка
 - ▶ касырыу ➡ (һыйыр, һарык, инә сускалар һ.б. карата); тороктороу (бейәләргә карата)
 - ◆ случка варковая ▶ азбарза касырыу
 - ◆ случка вольная ▶ ирекле касырыу
 - ◆ случка контрольная ▶ күзәтеп касырыу
 - ◆ случка косячная ▶ өйөрзә тороктороу

- случной пункт
 - ▶ касырыу (тороғоу) пункты

- смушка
 - ▶ илтер ➡ бәрән тиреһе

- снаряжение для верховой езды
 - ▶ эйәр-өпсөн

- снимать шкуру чулком
 - ▶ толоплау

- содержание
 - ▶ асрау (мал тотоу)
 - ◆ содержание безвыгульное ▶ азбарза асрау
 - ◆ содержание лагерное ▶ йәйләүзә асрау
 - ◆ содержание отгонно-пастбищное ▶ кыуғын көтөүлектә асрау
 - ◆ содержание пастбищное ▶ көтөүлектә асрау
 - ◆ содержание стойловое ▶ азбарза асрау
 - ◆ содержание стойлово-пастбищное ▶ азбарза һәм көтөүлектә асрау

- соловая лошадь
 - ▶ һары ат, һарыса, һарысай

- солово-гнедой конь
 - ▶ һары туры ат

- солово-саврасый конь
 - ▶ һары кола ат

- соловый конь с проточной лысиной
 - ▶ сыбай кашка һары ат

- сосание
 - ▶ имеү

- соска
 - ▶ имсәк; имезлек

- состязаться на конях
 - ▶ ат сабыштырыу

- сосунок
 - ▶ имезек ➔ имеүен эле ташламаған

- сосуций чужую матку
 - ▶ тил

- спутать
 - ▶ тышау, кезәләү

- средний надой
 - ▶ уртаса һауым

- средняя упитанность
 - ▶ уртаса көрлек

- ставить потного коня на выстойку
 - ▶ ат һыуытыу; таңатыу

- стадо
 - ▶ көтөү; тыу

- стельный
 - ▶ быуаз, тыуар
 - ◆ стельная корова ▶ быуаз һыйыр

- стойбище
 - ▶ туплау

- стойбище летнее для скота
 - ▶ туплау

- стойло 1
 - ▶ аран

- стойло 2
 - ▶ утлык

- стремя
 - ▶ өзәңге ⇐ эйәрзең аякты кейзереп, баҫып ултыра торған өлөшө

- стреноженная лошадь
 - ▶ сезәрле ат

- стреножить
 - ▶ сезәр һалыу ⇐ атка

- стригун, стригунок
 - ▶ кыркмыш, кыркмыш тай

- стрижка
 - ▶ кыркым, йөн кыркыу
 - ◆ стрижка весенняя ▶ язғы кыркым
 - ◆ стрижка осенняя ▶ көзгө кыркым

- супонь
 - ▶ тамакбау

- супоросная свинья
 - ▶ быуаз суска

- супоросность
 - ▶ быуазлык ➡ сускаға карата

- сустав локтевой {анат.}
 - ▶ терһәк (сығанак) быуыны

- сустав путовый {анат.}
 - ▶ бәкәл быуыны

- сухопарый, костлявый
 - ▶ калдау
 - ◆ сухопарый козёл ▶ калдау кәзә төкәһе

- суюгная
 - ▶ быуаз
 - ◆ суюгная овца ▶ быуаз һарык

- табун
 - ▶ өйөр ➡ йылкы көтөүе
 - ◆ табун неплодоносящий ▶ кысырыктар өйөрө

- табунные
 - ▶ өйөр
 - ◆ табунные животные ▶ өйөр малы
 - ◆ табунное коневодство ▶ өйөр йылкысылығы

- табунщик
 - ▶ йылкы көтөүсе

- таврить, клеймить
 - ▶ тамға һалыу

- тавро, клеймо
 - ▶ тамға ➡ малға көйзөрөп һалына

- тарпан
 - ▶ тарпан ➡ кырағай ат

- тебеневать
 - ▶ тибенләү, тибендә йөрөү

- тебенёвка
 - ▶ тибен, тибендә йөрөтөү ➡ йылкының кыш көнө карзы тибеп утлаған ере

- тебенёк
 - ▶ тибенге ➡
- тебенёвочный скот
 - ▶ тибен малы

- телёнок
 - ▶ бызау
 - ◆ телёнок новорожденный, питающийся молозивом ▶ ыуыз бызау
 - ◆ телёнок-сосун ▶ имезек бызау
 - ◆ телёнок, сосущий чужую матку ▶ тил бызау
 - ◆ телёнок-сосунок ➡ до двухлетнего возраста ▶ арза
 - ◆ телёнок годовалый ▶ торпо

- телиться
 - ▶ бызаулау

- телок
 - ▶ торпак

- телятина
 - ▶ бызау ите

- телятник
 - ▶ бызау азбары

- телятница, телятник
 - ▶ бызау караусы

- тепляк
 - ▶ йылы азбар ➡ кышын һарык бәрәсләтөү өсөн

- течка
 - ▶ енси теләк

- тёлка 1
 - ▶ башмак ➡ яз тыуып, бер йәшкә еткәне

- төлка 2
- ▶ һараяк ➡ көз тыуып, бер йәшкә еткәне

- төлка 3
- ▶ тана һыйыр ➡ бер йәштән тәүге бызаулағанға тиклем

- төлка 4
- ▶ сәңгәсәр тана, орғасы бызау, теше бызау ➡ өс йәшкә тиклем бызауламағаны

- төлки и бычки {собир.}
- ▶ тана-торпо

- төмно-бурий
- ▶ куңыр
- ◆ төмно-бурая корова ▶ куңыр һыйыр

- төмно-гнедой
- ▶ кара туры ➡ йылкы төсө
- ◆ төмно-гнедой жеребец ▶ кара туры айғыр

- төмно-мухортый
- ▶ кара кир
- ◆ төмно-мухортый жеребёнок ▶ кара кир колон

- төмно-пегий
- ▶ кара ала, кара сыбар
- ◆ төмно-пегий конь ▶ кара сыбар ат

- төмно-рыжий
- ▶ кара ерән
- ◆ төмно-рыжий жеребец ▶ кара ерән айғыр

- төмно-сивый
- ▶ тимер күк, кара күк, кара буз
- ◆ төмно-сивая кобыла ▶ тимер күк бейә

- тимпанит {вет.}
- ▶ тимпанит ➡ малдарҙа эс күбеү ауырыуы

- тимпания рубца {вет.}
- ▶ карын күбеуе ➡ көйшәүсә малдарзың эс күбеу ауырыуы

- тонкорунная овца
- ▶ нәзек йөнлө һарык

- торба {этно.}
- ▶ торба ➡ аттың башына элөп һоло ашата торған мөксәй

- торока
- ▶ канъяға ➡ нәмә бәйләү өсөн әйәр капталына тағылған ике армытлы кайыш

бау

- транспорт гужевой
- ▶ атлы транспорт

- трензель
- ▶ ауызлык

- тренированный конь
- ▶ ярау ат

- тренога
- ▶ сезәр ➡ аттың алғы ике аяғын арткы бер аяғына кушып бәйләнгән тышау

- треножить
- ▶ сезәрләү

- трусить, идти трусцой
- ▶ юртаклау, юртыу

- трусца, мелкая рысь
- ▶ юртыш

- туловище
- ▶ торок ➡ хайуандарзың буй-һыны

- тулпар
- ▶ толпар

- тулуп 1
 - ▶ толоп ➡ бөтөн көйө тунап алынған хайуан тиреһе

- тулуп 2
 - ▶ толоп ➡ тиреһен бөтөн көйө тунап, халам тултырып яһалған йәш мал

- убой
 - ▶ һуйыу, салыу
 - ◆ убой вынужденный ▶ мәжбүри салыу

- убойный
 - ▶ һуғымлык

- угон косяка кобылиц жеребцом
 - ▶ айғыр һөрөүе

- удила
 - ▶ ауызлык

- удой
 - ▶ һауым
 - ◆ удой вечерний ▶ киске һауым
 - ◆ удой контрольный ▶ контроль һауым
 - ◆ удой пробный ▶ һынау һауымы
 - ◆ удой годовой ▶ йыллык һауым
 - ◆ удой утренний ▶ иртәнге һауым
 - ◆ удой суточный ▶ көндәлек һауым

- удойник
 - ▶ һөт күнәге

- узда, уздечка
 - ▶ йүгән

- укрюк
 - ▶ корок ➡ ат тотоу өсөн

- упитанность
 - ▶ көрлөк
 - ◆ упитанность высшая ▶ юғары көрлөк
 - ◆ упитанность нижесредняя ▶ уртасанан түбәнерәк көрлөк

- ◆ упитанность низкая ▶ түбән көрлөк
- ◆ упитанность средняя ▶ уртаса көрлөк

- упряжные принадлежности
 - ▶ егеу нәмәләре

- упряжь
 - ▶ сбруй, камыт-дуға

- установка доильная
 - ▶ һауыу корамалы

- установка доильная передвижная
 - ▶ күсмә һауыу корамалы

- ферма
 - ▶ ферма
 - ◆ ферма животноводческая ▶ малсылык фермаһы
 - ◆ ферма коневодческая ▶ йылкысылык фермаһы
 - ◆ ферма молочная ▶ һөтсөлөк фермаһы
 - ◆ ферма овцеводческая ▶ һарык фермаһы
 - ◆ ферма племенная ▶ токомсолок фермаһы
 - ◆ ферма свиноводческая ▶ суска фермаһы

- фонд
 - ▶ кур

- фондовый косяк
 - ▶ кур өйөр

- фураж
 - ▶ фураж ➡ мал-тыуар өсөн өзерләнгән азык

- фуражер
 - ▶ фуражсы

- фуражная корова
 - ▶ фураждағы һыйыр ➡ өҫтәмә фураж алған һауын һыйыр

- фуражное зерно
 - ▶ фураж ашлығы

- фуражня
 - ▶ фураж һаклау урыны

- хлев
 - ▶ азбар аран, кәртә, һарай, кура
 - ◆ хлев плетённый ▶ котан ➡ һарыктар өсөн

- хозяйство
 - ▶ хужалык
 - ◆ хозяйство мясо-молочное ▶ ит һәм һөт хужалығы
 - ◆ хозяйство племенное ▶ токомсолок хужалығы

- холка
 - ▶ мунда ➡ аттың кулбашы өстөндәге калкыу ер

- холодильник молочный
 - ▶ һөт һыуыткыс

- холостить {вет.}
 - ▶ бестерәү, көйзәрәү

- хомут
 - ▶ камыт

- хомутина
 - ▶ мөйәт ➡ камыт ағасының эске яғына уратып туйған йомшак нәмә

- хотеть соли
 - ▶ тозһорау

- храп {анат.}
 - ▶ морон биле

- хромой
 - ▶ кулау ➡ аттың алғы аяктарына карата

- хромота неизлечимая {вет.}
 - ▶ кара акһак

- хряк
- ▶ ата суска

- хурда
- ▶ ауырыу һарыктар көтөүе

- цена
- ▶ хак
- ◆ цена заготовительная ▶ әзерләү хакы
- ◆ цена закупочная ▶ һатып алыу хакы

- ценуроз (вертячка) {вет.}
- ▶ әйләнсек ауырыуы ➡ һарык һәм көзәләрзә була

- цех
- ▶ цех
- ◆ цех комбикормовый ▶ катнаш азык цехы
- ◆ цех кормоприготовительный ▶ мал азығы эшкәртеү цехы
- ◆ цех отёла ▶ бызаулатыу цехы
- ◆ цех производства молока ▶ һөт етештереү цехы
- ◆ цех раздоя и осеменения ▶ һөт төшөрөү һәм мал касырыу цехы
- ◆ цех сухостойных коров ▶ һыуалған һыйырзар цехы

- цуг
- ▶ сыбата ➡ аттарзы аллы-артлы туйып егеү төрө

- чабан
- ▶ һарык көтөүсе, туйсы

- чало-пегий
- ▶ бурыл ала
- ◆ чало-пегая кобыла ▶ бурыл ала бейө

- чалый
- ▶ бурыл ➡ буз менән кара катнаш – йылкы төсөнә карата
- ◆ чалый конь ▶ бурыл ат
- ◆ запрягать чалого ▶ бурылды егеү

- чепрак
- ▶ серге, тукым ➡ әйәр ақтына һала торған япма; (әйәр ақтындағы бөтә булған япма)

- чересседельник
 - ▶ аркалык ➡ камыт, дуғаны күтәреү өсөн ыңғырсақ аша тәртәнән-тәртәгә тарттырыла торған бау

- чёлка
 - ▶ кикел

- чистокровный
 - ▶ саф токомло

- чистопородность
 - ▶ саф токомлолок

- чуварый
 - ▶ сыбар ➡ йылкы төсө
 - ◆ чуварый конь ▶ сыбар ат

- чуварый в крапинку
 - ▶ төңкә сыбар ➡ йылкы төсөнә карата
 - ◆ чуварая в крапинку кобыла ▶ төңкә сыбар бейә

- чучело телёнка, подставляемое к корове при дойке
 - ▶ тил бызау, тулак

- шарахнуться в сторону
 - ▶ биленләү ➡ хайуандар тураһында

- шерсть
 - ▶ йөн
 - ◆ шерсть весенней линьки ➡ у лошадей и коров ▶ бакта, ябаға
 - ◆ шерсть весенней линьки ➡ у жеребят ▶ каулан {диал.}
 - ◆ шерсть весенней стрижки ▶ язғы йөн
 - ◆ шерсть голодная ▶ ас йөн ➡ асығып йонсоған һарык йөнө
 - ◆ шерсть овечья ▶ һарык йөнө
 - ◆ шерсть осенней стрижки ▶ көзгә йөн, көзәм
 - ◆ шерсть ягнячья ▶ бәрән йөнө

- шест для подвешивания мяса
 - ▶ һырык

- шина {вет.}
 - ▶ өйсөк, талык ➡ вак малдың һынған аяғын қоршап бәйләгән кабык йәки башка нәмә

- шипать траву
 - ▶ үлән ашау, юшау ➡ йылкы малына қарата

- шишка {вет.}
 - ▶ оро ➡ йылкы малының аяғында була торған қаты шешек

- шкура
 - ▶ тире
 - ◆ шкура высушенная без выделки ▶ тулак

- шлея
 - ▶ ышлыя ➡ тау төшкәндә алға шылмаһын өсән камыш менән ат кәүзәһенә кейзерелә торған ясы қайыш бау

- шорка
 - ▶ қайыш қамыт

- шорник
 - ▶ шорник ➡ сбруй яһаусы йәки йүнәтеүсе

- шоры уздечки
 - ▶ ләмкә, қолақһа ➡ йүгәндә

- шпанка
 - ▶ шпанка ➡ һарық тоқома

- шпора
 - ▶ тибенге ➡ һыбайлыларзың итек үксәһенә қуйылған тимер

- шпорить
 - ▶ тибенгеләү

- щавель конский {бот.}
 - ▶ ат қузғалағы

- щётка
 - ▶ сәсә ➡ йылкы малының бәкәлендәге озон йөн

- экзема {вет.}
 - ▶ камасау ➡ малдарға була торған тире ауырыуы

- экстерьер
 - ▶ экстерьер ➡ малдардың тышкы формаһы һәм тән тәзәләшә

- элита
 - ▶ элита ➡ билдәлә бер током әсендәгә иң якшы мал

- эрозия кожи {вет.}
 - ▶ тире эрозияһы ➡ тиренең бәтәү яра булып бозолоуы

- эстроз овец {вет.}
 - ▶ һарыктар эстрозы ➡ вак малдарға була торған селәүсен ауырыуы

- ягнёнок
 - ▶ бәрәс һарык бәрәсә, кузы
 - ◆ ягнёнок, родившийся весной ▶ язғы бәрәс, язлауыс
 - ◆ ягнёнок, родившийся осенью ▶ көзгә бәрәс, көзләүес
 - ◆ ягнёнок ▶ йәйләүес
 - ◆ ягнёнок ▶ әтәмбай
 - ◆ ягнёнок новорожденный ▶ күрпә
 - ◆ ягнёнок, которому более шести месяцев ▶ тукты
 - ◆ ягнёнок, сосущий чужую матку ▶ тил бәрәс
 - ◆ ягнёнок слабый ▶ йәлдәк бәрәс

- ягниться
 - ▶ бәрәсләү, бәрәнләү

- ягодица {анат.}
 - ▶ оса, арт һан

- язва сибирская {вет.}
 - ▶ түләмә ➡ малдарға була торған йоғошло ауырыуы

- яловая
 - ▶ кысыр, тыу
 - ◆ яловая кобыла ▶ тыу бейә
 - ◆ яловая телка ➡ до трёх лет ▶ сәңгәсәр

- яловеть
 - ▶ кысыр (йәки тыу) калыу

- яловка, яловица
 - ▶ кысырак, кысыр мал

- яремный желоб {анат.}
 - ▶ камыт улағы

- ярка
 - ▶ бәрән һарык ➔ бәрәсләмәгән йәш һарык

- ярко-рыжий жеребец
 - ▶ сағыу ерән айғыр

- ярмо
 - ▶ үгез камыты

- ярочка
 - ▶ орғасы (йәки теше) бәрәс

- ясли
 - ▶ утлык

- ящур {вет.}
 - ▶ бешмә

- ящурное заболевание {вет.}
 - ▶ бешмә ауырыуы